

”Hållbart samnyttjande och utveckling av fjällen”

- Vad är Länsstyrelsens fjälluppdrag?



Länsstyrelsen
Västerbotten

“Vidsträckta, obebodda områden med få bofasta”

Totalt ca 1,7 milj ha ovan odlgränsen, varav ca 1,2 på statlig mark (ca 70 %)

Ca 4 000 boende ovan odlgränsen i ett tiotal större orter/fjällbyar

Ca 20 000 totalt i fjällkommuner



"Områden med höga och känsliga natur- och kulturmiljövärden"

Djur och växter i extrema miljöer

Flera hotade arter

Stora arealer skyddad natur – ca 60 %

Många samiska kulturlämningar



"Områden med stort besöksintresse"

Många tusen besökare per år

Ca 40 000 fiskedygn på statens vatten

Ca 8 000 jaktmandagar på statens mark

Drygt 5 000 fritidsstugor

Ca 1000 ortsbor jagar och fiskar



Oxfjällets NR, Vilhelmina (Michael Schneider)

Övergripande uppdrag: Miljömålet "Storlagen fjällmiljö"

"Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar."

"Förutsättningar skapas för att möjliggöra för människor att bo och verka i fjällområdet samtidigt som denna utveckling sker på så sätt att ingen verksamhet kan agera som om resursen fjällnatur är obegränsad. Planering och nyttjande måste ske i tid och rum där de bärande elementen för utvecklingen är de unika natur- och kulturvärdena, renskötseln, människorna, service- och aktivitetsutbudet samt tillgängligheten."

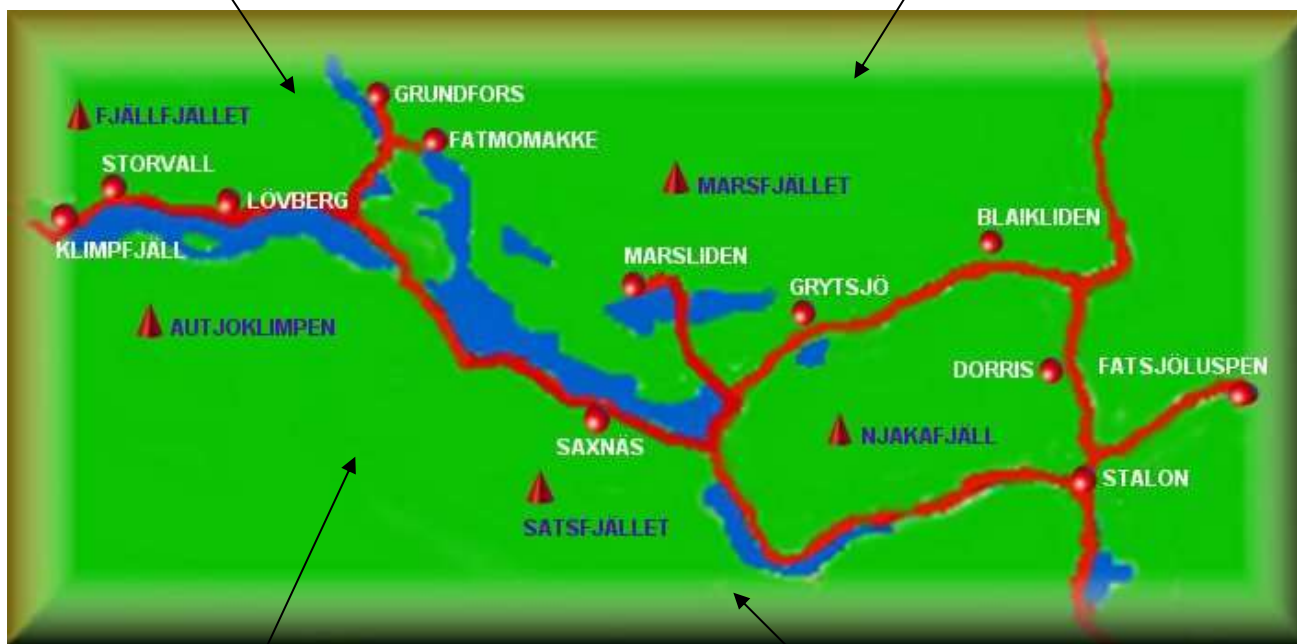
"Långsiktigt hållbar utveckling"



Det handlar om att ha en helhetssyn på fjällandskapet!

Socialt perspektiv

Kulturellt perspektiv



Ekologiskt perspektiv

Ekonomiskt perspektiv



Statens närvaro i fjällområdet är betydande

- Markägare
- Förvaltare av skyddade områden
- Förvaltare av leder
- Samordning miljömålsarbete
- Prövning av ärenden
- Tillsyn av lagefterlevnad
- Rennäringsfrågor
- Uppföljning av miljöförändringar
- Näringslivsfrågor (stöd/bidrag)
- Kunskapsuppbyggnad
- mm



Länsstyrelsens olika ”roller”

Prövningsmyndighet

Tillståndsprövning

Tillsyn kopplat till lag och förordning

Utvecklingsmyndighet

Bidragsgivning och ekonomiska stöd till lokala projekt

Rådgivning (fiskevård, byggnadsvård etc)

Naturvårdsförvaltare

Vård och skötsel av naturtyper och anläggningar

Inventering, uppföljning och övervakning

Markförvaltare

Upplåtelser mark, jakt och fiske

Tillsyn och bevakning (jakt- och fisketillsyn)



Exemplet markägarrollen och upplåtelser

Två roller:

- Som myndighet tillvarata rennäringens intressen med stöd av 32 § RNL
- Som fastighetsägarens företrädare upplåta mark enligt 2 § RNF.

Styrning genom..

- Direktiv från riksdag/regering
- Lagstiftning
- Uppdragsskrivningar
- Samordning mellan fjällän
- Lokala/regionala behov



Kräver samverkan

- Samverkan med många
 - Nationell - regional - lokal nivå
 - Myndigheter - organisationer - allmänhet
-
- Information
 - Rådslag
 - Konkreta gemensamma insatser
 - Enskilda samtal (mängder)



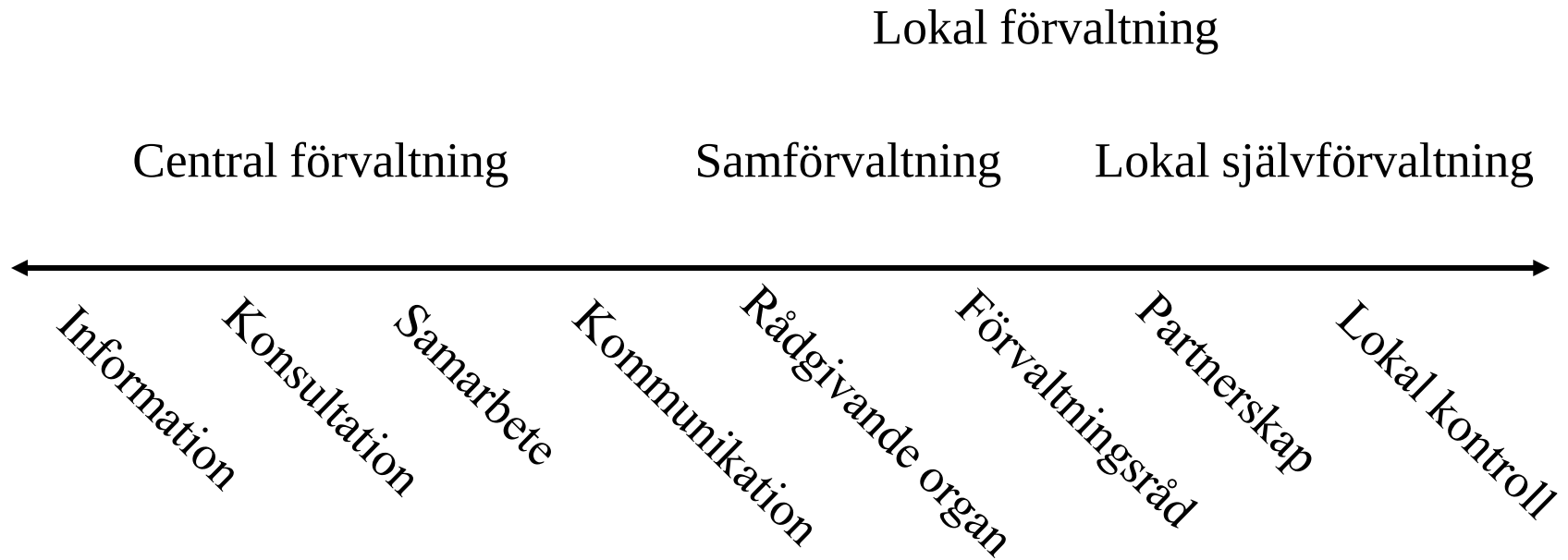
Vad blev då slutligen Länsstyrelsens "fjälluppdrag"?

- Närvarande myndighet
- Ansvarstagande förvaltare
- Aktiv deltagare i utvecklingen





Exemplet förvaltning

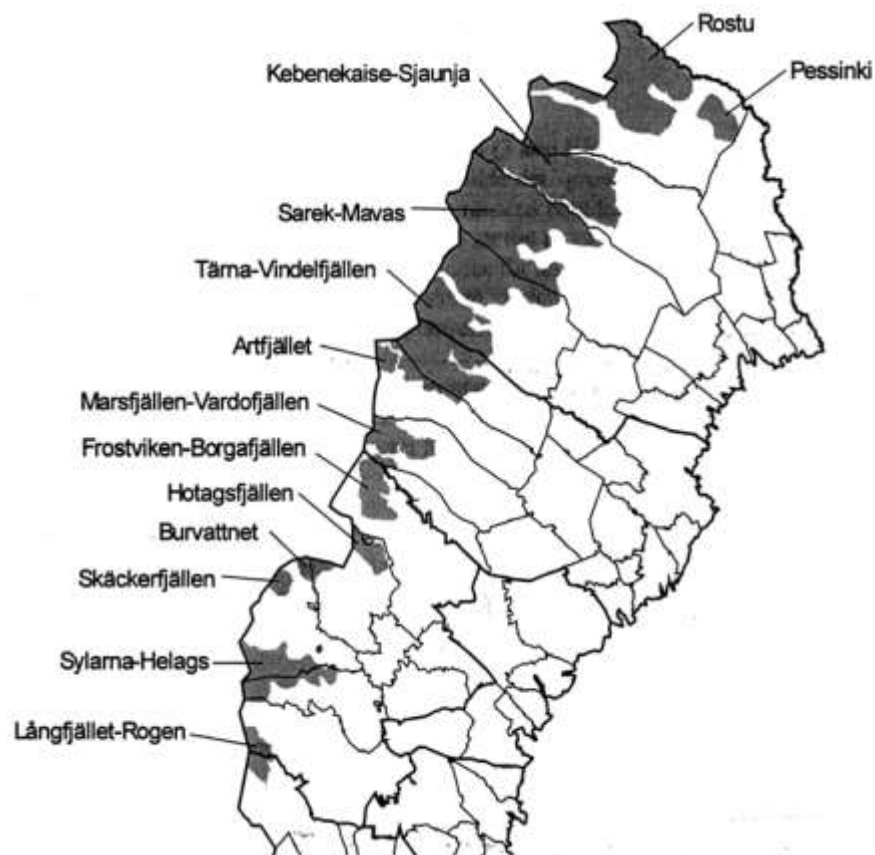


Obrutet fjäll

MB 4:5

...bebyggelse och anläggningar
(får) komma till stånd
endast om det behövs
för rennäringen,
den bofasta befolkningen,
den vetenskapliga forskningen
eller det rörliga friluftslivet.

Andra åtgärder inom områdena
får vidtas
endast om det kan ske
utan att områdenas karaktär påverkas.



Vad menas med förvaltning?

"Sköta något åt någon"

"Bevarande och nyttjande"

"Skadebegränsande"

Klara roller

Åtgärder

Tydliga mål

Adaptiv

Snabba beslut

Avgränsad

Långsiktig

God kunskap

Tydliga regler

Rätt avvägningar

Kloka beslut

Bra uppföljning

Delaktighet

Aktiv

Tillräckliga resurser

Rätt beslut

Legitimitet

Förutsägbarhet

Rättsäkerhet

Robust modell

Viktigt i en effektiv förvaltning

- Adaptiv modell;
 - Mål, åtgärder, uppföljning, tillståndsbeskrivning - nya mål osv..
 - Sätta mål viktigt
- Omfattande kunskap (Inventering, jaktstatistik, forskning, mm)
- Tydliga regelverk och tydlig rollfördelning
 - Kända och accepterade
- Fungerande beslut- och åtgärdssystem - ”aktiv regional nivå”
 - Handläggning, bidrag, planer, jakt, mm
- Bra samverkan och återkoppling
 - Nationell-regional-lokal nivå
 - Myndigheter-organisationer-forskning-allmänhet
- Tillräckliga resurser

